

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Collega

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Et ut homines ad sui cognitionem duceret, iubeat ut in speculo unusquisque suas actiones contempleretur, ut honestas magis ornaret, turpes vero emendaret. *Stob. sermo 21.*

SCRIPTORES.

De cognitione Dei & nostra, *Pharetra. De cognoscendo Deo & laudando, Raymondus Sebrundus in Viola animae. Nofce teipsum, ut Deum noscas, Marfil. 6.8. De sapiente & cognoscente teipsum & huius contrariis scripsit Carolus Boullus. De cognitione sui, Othmanus Mirandala. Vide proverbia. Nofce teipsum. De sui agnitione, Sermo Augustini Dathi. De cognoscendo teipsum, Stobaeus Anton. Monachus, Metella lib. 1. tit. 59. Raphael Volaterranus lib. 28. Et praedictus August. Dathus Epist. 20. Lumen animae parte 2. cap. 21. Cal. Rhodiginus l. 3. c. 7.*

Color.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Color, Graece *χρῶμα*, vel *χρῶμα*, *αἶμα*, ὄρα & *χρῶμα* ἴσος, coloro dicitur. Est autem color, extremitas perspicui in corpore terminato, secundum Aristotelem libro, de Sensu & sensato.

Color est motuus diaphani, secundum actum, secundum Arist. l. 2. de anima.

Color est passio corporis opaci alterativa visus de potentia ad actum.

Color est qualitas secunda, ex commixtione quatuor qualitatum primarum derelicta, alterativa visus de potentia ad actum.

Color est lux in corpore, in extremitate diaphani terminati, secundum Thom. 1. sent. dist. 17. q. 1. art. 1.

A color venit coloro verbum, & discolor diuersi coloris, & concolor eiusdem coloris. Colores praeter ea apud Rhetores dicuntur orationis ornamenta, hoc est, figurae, quae a Graecis *οὐρανοῦ* dicuntur.

PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Color est rei perlucidus in corpore certo & terminato extremitas. *lib. de Sensu, c. 3.*

Omnis color vim habet id mouendi, quod re ipsa perlucidum est, eaque illius natura est. *lib. de Anima, c. 17. T. 67.*

Color in naturam coloris expertem cadere potest. *Ibidem T. 71.*

Color lumini, lumen aspectui continuatum est. *lib. 7. de Nat. c. 2. T. 12.*

Ex coloribus hi simplices sunt, quicunque elementorum naturam consequuntur, ignis, aqua, aeris, aquae, terrae. *lib. de Color. cap. 1.*

Niger color consequitur elementa, quoties intuemur commutantur. *Ibidem.*

Est proprium colorum munus, non simpliciter, sed ad aliquam missionem rationem habere. *lib. de color. c. 2.*

Nos nullum colorem purum spectamus, qualis plane est: sed officines permixtos, atque confusos. *lib. de Color. c. 3.*

EMBLEMA.

Andree Alciati.

EMBLEMA CXVII.

INDEX mollitia est pallus color: Stirax omnes
Hoc habuit, tumulis cum damnis inferias.
At sinceris animi, & mentis stela candida pura:
Hinc Sardon sacris linea grata Sarris:
Nos sperare docet viridis. Spes dicitur esse
In Sardi quoties irrita retro cadit.
Est cupidus flauus color, est & amantibus aptus
Et scarris, & quae spes sua certa fuit,
At ruber armatos equites exornat amictus,
Indacet & pueros: erubisse pudor.
Caruleus nautas, & qui caelestia cates
Attonit inimia religione petunt.
Vibis sunt geluis, natuque, sellere burbis:
Qualia lignipedes stragula habere solent.
Quem cura ingentes cruciant vel zelus amoris,
Credatur hic filia non male velle tegi.
Quisquis forte sua contentus, sanctissima gessit:
Fortuna equanimis tecta quis seruat:
Viresca est natura coloribus in tingendis,
Sic alio aliud, sed sua cuique, placeant.

SCRIPTORES.

De coloribus naturis & factitiis, *Plinius lib. 35. c. 6. Et qui colores vno non inducantur, ibidem 7. De coloribus libellis, Ant. Theophrasti & Aristotelis, & apud plerisque, qui de primis scribunt. Vide etiam Problemat. a Arist. sect. 10. eius librum de coloribus ex 17. articulis. Cal. Calepurgian. Plin. arch. de Placit. lib. 15. Cal. Rhodig. l. 17. c. 24. 26. c. 16.*

Collega.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

COLLEGA, a colligatione societatis, & complicitatis. *Isidor. l. 10. Etymol. l. 1. C.*

Collega apud Iuris peritos recentiores dicitur, qui tantum quali vna se colligant. At veteres ab eligendo colligunt: quasi in idem munus collectos dixerimus. Hinc vocantur, in quibus qui dent nomen eliguntur: dicitur C. 10. C. 10. *Alc. de verborum significat. l. 2. c. 10. l. 1. C.*

Collegarum appellatione hi continentur, qui sunt in testatis. *Author. Vlpian. l. 1. d.*

PHILOSOPHORVM SENTENTIAE.

Francisc. Petrarch.

De stulto & temerario collega. *Dial. l. 1. c. 1.*

D O I.

Stultum habeo ac temerarium collegam. R. Est collegator, ut timeas, si ex diuerso aliquid est, ut peres, hoc est, busdam calamitatis, scilicet gloriae praebuit materiam. Terentii Varronis Amilio Paulo mortem peperit. Alii nutii temeritas M. Furio Camillo: & Qu. Fabio Maximo rem gloriam quaerunt, nota sunt historiae. D. Est collegator, qui inconstans. R. Esto tu constans & modestus. Collegatus clarior eminet, quam suo admota contrario. Collegatus illum regas, quam te ille praecipit? D. Est collegator, qui legat. R. An tibi exidit, ut ipsi, de quo nunc diximus, Collegatus militum consulari potestate, quinquies simul collegatus viro se submisere? Habet hoc virtus excellens, quae suis auctoritatem, miratoribus reuerentiam ac pudorem nullo melius modo collegae insolentiam repressit, quam ac virtute. Sic efficit, ut illum tibi parem dici pudent. Collegatus Minutum, & aut se sponte subiciat honestiore fustigato, cum tibi populus subiecisset, aut omnes intelligant, quod nomine, rebus imparem, & quicquid bene gesseris, tunc quid fecis, illus. D. Collega mihi stultus obicit, quod collegatus magis per contrarium discuntur. Solent magistri discipulis incertum aliquid proponere, quod cum resertis ingenium, ad vera facilius retrahatur. Reddit magister scilicet hominis clarum verbum. Ante non magnum magister Florentia ciuitas statum mutasset, quod crebro miratur, facit, atque ad imam plebem frenata Republice persequitur, ex insolente grege, qui diu tenuerat illam, & moechus autem in inopis Mechanici humilitatem spernens. Et tu, collegator, literas noueris, neque vnquam patrios fines excellere, ut artificio vitam trahens, cum paribus tuis, qualiter hanc tam nobilem urbem reges, ille autem nihil motus, Eodem inquit, est? Quid vos egeritis nullus ignorat. Siper collegatorum agimus, aberrare non possumus. Quod verbum dignum minis ex ingenio produsse. Tu nunc vigila in collegatorum tibi statuas exemplar, cui dissimilum fieri velle.

APHORISMATA.

Scipio Emilianus creatus Censor, addito collegator viro magnae quidem nobilitatis, sed vitae dissolutioris, dixit, se ex maiestate Reipublicae omnia gesturum, si dedissent collegam, siue non dedissent, inueniens, tamen habere collegam censuram, quam talem collegam. *Plinius lib. 6. cap. 4. Plin. de Viris illustribus, 58. & Draconius 10. cap. 5.*

Comedere, Comeffat.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

COMEDERE, Graece *φάγω*. Nam *φαγῶ* & *ἔσθω*, *ἔσθω*, comedo dicitur. Et est cibum sumere per potestatem solum sumentis conuertibilem in naturam eius. *Et B. T. 1. q. 51. art. 3.*

Comessatio, Graece *καμῆσις*, vel *καμῆσις*, *καμῆσις*, comessatio dicitur. Est autem comessatio proprie cibis post certam sumptionem Merenda cibis, qui sumitur ante certam, & tentaculum sumitur ante prandium, quod ab Ieno verbo, de quo tentaculum. Diciturque comessatio a vicis, quos Graeci comessant, & esum supino, de edo: quoniam ante opprobrium etionem veteres in vicis habitantes ab aliis, comessantibus tabant.